

Buday György: Kubikosok

Parobek tanulmányait a Képzőművészeti Főiskolán végezte, de a nagybányai művésztelepen is tanult. Többször járt külföldön, ahol főleg a képtárakban levő régi mesterek művei hatottak rá. Gyűjteményes kiállítást Szegeden kívül, az Ernst Múzeumban és a Nemzeti Szalonban rendezett. Festményeinek egy része a Móra Ferenc Múzeumban van. Nagyméretű Sztrájk kompozícióját a Nemzeti Múzeum vásárolta meg.

A Szegedtől való elszakadás vágyát több helyi művészből nemcsak a két világháború közti időszak nyomasztó politikai és gazdasági helyzete váltotta ki. Voltak, akik a vidékieségtől, a lemaradás veszélyétől félték s távoztak el innen Budapestre, mint a szobrász Petri Lajos (1884–1963), vagy mint a ma is Londonban élő Buday György grafikusművész. Petri, a magyar Teles Edén és Stróbl Alajoson kívül, a belga mesterektől tanult és Rodin szobrászata volt rá hatással. Külföldi sikerei után Budapestre költözött. Itt hosszú ideig — 1960-ban, a Nemzeti Szalonban rendezett gyűjteményes kiállításáig — mellőzöttségben dolgozott. Figyelemre méltó szoborportrékat alkotott, melyek közül Kodály Zoltán, Károlyi Lajos és Juhász Gyuláról mintázott bustái emelkednek ki. Köz-

Parobek Alajos: Sztrájk

téri szobrainak sorából legjelentősebb a Bástya sétányon levő 2-es huszárok lovas szobra, Szegeden pedig az I. sz. Kórház előtt álló Boross József-emlékmű. Pantheonunk részére ő készítette Korányi, Trefort és Eötvös domborműveit. 1963-ban Petri Lajos hátrahagyott műveiből a Móra Ferenc Múzeum emlékkiállítását rendezte.

A hatvanadik évét tavaly betöltő Buday György iránti tiszteletét szintén egy kiállítással fejezte ki a szegedi múzeum, melyet az innen elszármazott, európai hírvé vált grafikusművész régebbi és újabb alkotásaiból 1967 tavaszán rendezett meg a helyi képtárban. E nagy érdeklődést keltő tárlat után a Nemzeti Galéria is bemutatta Buday külön-böző — népi és klasszikus — témájú, hagyományos és modern formai megoldással készült metszeteit. Buday György 1907-ben Kozolovsárott született, Erdélyből hozta magával a székely témákat, mint gyermekélményeket. 1926-tól Szegeden egyetemi hallgató volt, majd vezető tagja lett az 1931 őszén megalakult Szegedi Fiatalok Művészeti Kollégiumának, melynek nyolc éven át a kiadványait illusztrálta. A Kollégium keretében részt vett a

Petri Lajos: Juhász Gyula

falukutató-mozgalomban, s előadásokkal, cikkekkel ismertette az agrár-settlement-mozgalom törekvéseit. A paraszti, népi világ tartalmi és formai jegyei szintetizálódnak Buday fametszetein. Ezt tükrözik — többek között — a Szegedi Kis Kalendárium-ok általa készített grafikai és a Boldogasszony búcsújának metszetei, hogy csak a helyi tárgy műveiből idézzünk. A harmincas évek végén Angliában telepedett le, s bekapcsolódott a magyar antifasiszta emigránsok tevékenységébe. Londoni grafikai munkásságának megbecsülését igazolja, hogy már három évtizede tagja az Angol Királyi Réz- és Fametsző Társaságnak. Rajzai, metszetei sok külföldi irodalmi műben és több világváros galériájában megtalálhatók.